

Coevorden, februari 2022

Aan de leden van de Gemeenteraad en aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Coevorden

Kasteel 1 7741 GE Coevorden

Postbus 2 7740 AA Coevorden

E-mail < communicatie@coevorden.nl > / < info@coevorden.nl >

Betreft : De uitvoering van het project Realisatie Kasteelpark – Onderdeel Weeshuisweide.
Onderwerp : Bouwen aan Historie. [van de Citadel(gracht) en de Weeshuisweide.]

Geachte leden van de Gemeenteraad en College van Burgemeester en Wethouders, mijne Dames en Heren,

Motto van dit schrijven :

Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald !!!

Onder agendapunt 12. op de agenda van Uw Commissievergadering van dinsdag 15 februari 2022 staat de behandeling ingeroosterd van het "Voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders inzake uitvoering project realisatie Kasteelpark - onderdeel Weeshuisweide."

Boven de beleidsstukken dienaangaande heeft de Gem. Coevorden haar Logo staan i.c.m. de slogan :

BOUWEN AAN HISTORIE !

Dit is, in slechts drie woorden, precies uitgedrukt waar het (óók) bij voorgenomen herontwikkeling/upgrading van de belevings- en gebruikswaarde van de Weeshuisweide in hoofdlijnen om behoort te draaien.

Andere aspecten (zie programma als aangegeven in renvooi parkontwerp) daarbij absoluut niet uitsluitend maar juist daarin integreren zodat ons oorspronkelijke streven vanuit het Wensbeeld (Historie, Water en Gezelligheid.) ook op de Weeshuisweide gerealiseerd word !

Dat is echter precies wat er aan voorliggend raadsvoorstel ontbreekt/mankeert !!!

Herinnert U zich het WENSBEELD nog ?

Het begin deze eeuw, tussen 2de helft 1999 en begin 2008 !, integraal uitgewerkte Stedenbouwkundig ontwerp voor het centrum van Coevorden (stad).

Opgesteld door Stedenbouwkundig Buro voor Stadsontwerp Ir. S.V. Khandekar bv, al die jaren in samenwerking met en ondersteund door een breed opgezette groep relevante culturele en maatschappelijke groeperingen uit Coevorden die als klankbord gediend hebben, de zgn. Klankbordgroep.

Het Wensbeeld waarvan het Masterplan in december 2005 UNANIEM door Uw Gemeenteraad is vastgesteld !!!

Doel van dit Wensbeeld is, om nog tot ver in de toekomst, leidraad te zijn bij de uitwerking van Stedenbouwkundige vraagstukken, zodra deze zich ergens in de toekomst in het centrum van Coevorden aandienen.

De drie uitgangspunten van cq pijlers onder het WENSBEELD zijn :

- **Historie** : versterk/benadruk/herstel het historische karakter van de Vestingstad. Daarbij de bouw van de v.m. Vesting vanaf ca. 1605 als uitgangspunt hanterend.
- **Water** : Haal meer water de stad in. Geef de stad een "waterpoortfunctie."
- **Gezelligheid** : Het hart van de stad, de markt en directe omgeving (in voorliggende situatie : Weeshuisweide.) moet vooral gezellig worden met horeca, terrasjes en recreatieve activiteiten.

Vergeet daarbij de slogan niet :

Historie + Water = Gezelligheid.

Op dit moment in de tijd is de zuid- en westzijde van de Citadel (-gracht) aan de orde i.c.m. de Weeshuisweide. Beide te samen een onlosmakelijke twee-eenheid.
Dat is de reden dat het College van Burgemeester en Wethouders ons nu het Raadsvoorstel voorlegt dat dinsdagavond onder agendapunt 12. aan de orde komt.

Op hoofdlijnen behelst dit raadsvoorstel de volgende wijzigingen van de projectlocatie (ca. 10.500 m2.):

- het parkeren van de Weeshuisweide verwijderen. (86 stuks parkeerplaatsen komen te vervallen.)
- het realiseren van een Berceau langs de volledige Weeshuisstraat, vanaf loper naar het Kasteel tot aan het perceel waar het Weeshuis op staat. (ca. 160 m1.)
- de volledige projectlocatie opnieuw "aankleden" met groen, verhardingen, speelattributen voor de jeugd, etc., zoals in het renvooi op de tekening van beide varianten staat te lezen.

Toets voorliggende plannen Weeshuisweide aan uitgangspunten WENSBEELD :

Historie.

Berceau.

In voorliggende plannen wordt er een Berceau toegevoegd.

Dit is een element, nota bene ca. 160,00 m1. lang, dat helemaal niets/nul met de Historie van de v.m. Vesting te maken heeft !

En dus alleen om die reden al achterwege moet blijven !

Herinnert U zich de felle discussie nog over de historie van de Bentheimerpoort die U als gemeenteraad nog pas onlangs in december 2021 voerde, nog maar enkele maanden geleden.

De historie van de voorliggende projectlocatie bestaande uit de Citadel (v.m. Motte) met Citadelgracht (v.m. Ringgracht om Motte.) daaromheen, de Weeshuisstraat én de Weeshuisweide gaat tot minimaal 2,5 keer zover terug in de tijd ! ! ! Ongeveer het jaar 1605 versus ongeveer het jaar 1000 na Christus.

Over HISTORIE gesproken ! ! !

Als de Berceau werkelijkheid wordt scheidt het de Stad en de Citadel met de ruimte daar omheen als een ca. 160 m1. lange groene (Berlijnse) muur van elkaar.

Een twee-eenheid die samen de v.m. Vesting Coevorden vormden, tot op de dag van vandaag onlosmakelijk tot elkaar behoren en visueel dus helemaal niet van elkaar gescheiden behoren te worden ! ! !

Als een soort van v.m. Berlijnse muur, die oost en west Berlijn van elkaar scheidden. Een scheiding waarvan ze in Berlijn van meet af aan door hadden dat die zo snel mogelijk weer moest verdwijnen.

Wandelend over verreweg de oudste straat van Coevorden, de v.m. hoofdroute naar Noord Nederland, is er straks na realisatie van de Berceau helemaal niets meer te zien van de Weeshuisweide, de Citadel én het Kasteel.

Omgekeerd : Staand op het terras achter het Kasteel gaat het fraaie "vergezicht" op de Stad Coevorden straks in zijn totaliteit verscholen achter de Berceau.

Stelt U zich eens voor dat een dergelijke groene muur ter hoogte van Oud Aalden langs de Aelderstraat in Aalden geplaatst zou worden en dientengevolge Oud Aalden vanaf de doorgaande route uit het zicht zou verdwijnen. Dat kun je je toch ook niet voorstellen !

De Citadelgracht.

Het riet dat tot op heden de Citadelgracht verbeelde wordt ingeruild voor blauwe bloemen.

Het realiseren van de Citadelgracht is echter de enigste optie die de HISTORIE recht doet ! ! !

De investering in blauwe bloemen is beter besteed aan het terugbrengen van de Citadelgracht die Cultuur historisch in het gebied thuis hoort. Bovendien scoren de blauwe bloemen in de Quicksan op voorhand ook nog eens slecht.

Water.

De Citadelgracht achter het Kasteel.

Het enigste ontbrekende onderdeel binnen het plangebied dat de HISTORIE van de v.m. Vesting Coevorden én de Citadel daarbinnen recht kan doen, zelfs een enorme Boost kan geven, de daadwerkelijke Citadelgracht, wordt in de hedenavond voorliggende plannen achterwege gelaten.

Daarbij valt het onmogelijk uit te leggen heel veel geld te besteden aan een element dat haaks staat op de HISTORIE van de v.m. Vesting Coevorden én de Citadel daarbinnen, maar dus wel aan een voor deze Cultuur Historische zeer waardevolle omgeving wezensvreemd element als de Berceau.

En beseft U wel dat de Gemeente Coevorden dit jaar haar naam en faam heeft hoog te houden als Culturele Hoofdstad van Drenthe ? Hoe staat het Provinciebestuur eigenlijk tegenover deze move ? ? ?

Quickscan m.b.t. de Citadelgracht.

Als wij de door ondergetekende voorgestelde Citadelgracht beoordelen aan de hand van de Quickscan, die onderdeel uitmaakt van voorliggend Raadsvoorstel, dan vallen met name de volgende zaken in het bijzonder op :

Over de blauwe bloemen, waarmee in voorliggend Raadsvoorstel de gracht wordt verbeeld, valt te lezen dat deze plant slecht scoort op "Circulariteit." en "Herkomst beplanting."

Letterlijk staat er op blz. 7 van de Quickscan onder "Herkomst beplanting." letterlijk geschreven :
"Met name voor de Blauwe Gracht moet uit het beplantingsplan blijken of dit haalbaar is."

Over een met water uitgevoerde Citadelgracht op blz. 3 in de Quickscan staat te lezen dat deze t.o.v. een beplante variant (veel) meer voordelen biedt op het gebied van achtereenvolgens :

- Waterretentie,
- Urban Heating en
- Besparing op energie.

De Citadelgracht, als door ondergetekende voorgesteld, leidt op deze drie punten dus tot een aanzienlijk hogere score.

Gezelligheid.

Navolgende slogan zegt genoeg en daarmee alles : **Historie + Water = Gezelligheid.**

Het willens en wetens achterwege laten van beide uitgangspunten (draggers) van het Wensbeeld, het daadwerkelijk invulling geven aan Historie en Water bij de herontwikkeling van de Weeshuisweide, valt nergens en aan niemand uit te leggen.

Nu is het moment daar om de juiste beslissingen te nemen en het goed te doen. Laten wij daar dan niet in verzaken.

Dan zal dat de Weeshuisweide de zo gewenste levendigheid en beleving brengen die daar nu zo noodgemist worden.

Conclusie overall betreffende toets aan het Wensbeeld:

Nu het erop aan komt kun je niet anders dan concluderen dat de drie uitgangspunten van cq pijlers onder het WENSBEELD in de plannen voor de Weeshuisweide (hoofdzakelijk) terzijde geschoven zijn.

Hoe is het mogelijk dat er ondertussen zoveel mensen en bureau's, naar ik mag aannemen allemaal professionals, zich met de plannen voor de Weeshuisweide bezig gehouden hebben en er dingen gebeuren die veel geld kosten maar niets bijdragen om waar het in de kern om draait : De drie uitgangspunten van cq pijlers onder het WENSBEELD in het plangebied te realiseren ? ? ?

Wat is nu het probleem met voorliggend ontwerp :

De Berceau, hoe fraai uitgevoerd ook, die toegevoegd gaat worden in een omgeving waar het totaal niet thuis hoort ! ! ! Simpelweg omdat het voor de omgeving van de Citadel van de v.m. vesting Coevorden **een Cultuur Historisch volkomen wezensvreemd element** is ! ! ! Historisch beoordeeld volkomen misplaatst dus ! ! !

En waren wij, en zijn wij nog steeds, conform vastgesteld beleid niet bezig het Wensbeeld te realiseren op basis van het terugbrengen van vestingelementen uit de tijd dat Coevorden nog een Vesting was ? Coevorden weer de uitstraling geven waaruit zijn Vestingverleden onmiskenbaar spreekt ?

En op basis daarvan steeds meer toeristen gaat trekken.

Over de laatste Raadsvergadering vastgestelde "Visie op toerisme." zegt Wethouder de Heer Stegen in de krant letterlijk dat de toeristen met name komen voor ons Cultureel erfgoed en natuur.

Een Berceau is een fraai decorelement dat "tuinkamers" schept en niet misstaat in de onmetelijke tuinen van Versailles en vele andere paleizen aldaar en de parken rond de vele landhuizen die Engeland rijk is.

Maar wie dergelijke Berceau's in het kleinschalige centrum van Coevorden wil laten verrijzen heeft van de geschiedenis van de stad én v.m. Vesting Coevorden niets begrepen noch daar affiniteit mee.

Voordelen Citadelgracht met water :

Begin deze eeuw hebben wij met elkaar afgesproken hebben, op basis van het Stedenbouwkundig plan voor het centrum van Coevorden het WENSBEELD, dat wij binnen het centrum van Coevorden, dat de v.m. Vesting Coevorden behelst !, dat als de tijd daar was, wij op basis van de Vestingbouw van begin 17^e eeuw (vanaf ongeveer 1605) weer elementen van die Vesting terug zouden bouwen met als doel dat het Centrum van Coevorden weer daadwerkelijk de uitstraling en beleving van oude Vestingstad zou krijgen.

Voor wat de Weeshuisweide betreft kun je dan niet om de authentieke Citadelgracht heen !

Daarbij onderstaande voordelen in ogenschouw nemend :

- Beleving (Historie / Door de Historie die de Citadelgracht toevoegt is de beleving van de gehele projectlocatie, incl. zijn omgeving, vele malen groter. Én wordt er ook niets weggestopt achter "een groene muur.")
- Gebruikswaarde ('s Zomers geschikt voor talloze speelattributen in/op ondiepe gracht, 's winters een **permanente** ijsbaan. Uniek tot in de verre omtrek !)
- Duurzaamheid (Warmtewinning, gracht werkt als een groot zonnepaneel ! > Besparing op energie.)
- Waterretentie. (Gracht kent grote waterberging in het geval van zware regenval en hoosbuien.)
- Urban heating. (Gracht brengt veel koelte in de stad.)
- Etc.

Kortom; Een visie die voorliggend Raadsvoorstel ver overstijgt.

Waar zou U privé Uw beschikbare middelen dan op inzetten ?

Als het U menens is de Historie van het centrum van Coevorden op de eerste plaats te zetten, daarmee recht te doen aan hetgeen ons centrum toekomt en weer op de kaart te zetten dan kun je maar één conclusie trekken :

Waar is het wachten nog op om het voorstel van ondergetekende te implementeren in de voorliggende plannen ? !

Ontwrichting van de historische omgeving als gevolg van Berceau.

Beleving

In de kleinschalige situatie zoals die zich hier in het centrum van Coevorden voordoet werkt zo'n lang bouwkundig element (ca. 160 m l.) Stedenbouwkundig en Ruimtelijk contraproductief.

Mettertijd wandelend over de oudste "snelweg" naar Noord-Nederland (de Weeshuisstraat), in zijn tijd zelfs de enigste volwaardige route naar Noord Nederland, en daarom van enorm strategisch belang, waar om die reden begin 17^e eeuw de Vesting Coevorden omheen is gebouwd omdat het verkeer cq de handel te allen tijde doorgang moest vinden, gaat het Kasteel straks verscholen achter een metershoge groene muur ! ! !

De wandelaars die het Pieterpad lopen en over de Weeshuisstraat lopen, hebben straks helemaal niet meer door dat zij zich in de v.m. Vesting Coevorden bevinden.

De bebouwing van na de Vestingtijd (eind 19^e eeuw en later) langs de noordoostzijde van de Weeshuisstraat is nota bene amper twintig jaar geleden door de gemeente opgekocht om het onbelemmerde vrije zicht op het Kasteel te bewerkstelligen, word die visuele muur nu weer als gevolg van de Berceau opgetrokken ! ?

Omgekeerd, staand op het huidige terras achter het Kasteel, gaat de Stad Coevorden mettertijd, zodra de Berceau verzezen is, verscholen achter een metershoge groene muur ! ! !

Waar zijn wij in godsnaam mee bezig !

Voortschrijdende inzichten Wethouder de Heer S. Stegen.

Wij mogen ons gelukkig prijzen dat, als gevolg van het opstellen en vervolgens vaststellen van de nieuwe visie op Toerisme nog pas in de laatste gemeenteraad van 01 februari jl., Wethouder de Heer Stegen gaandeweg dit proces tot nieuwe inzichten is gekomen.

Zowel in het redactionele artikel op woensdag 02 februari jl. op Pag. 26 van het Dagblad van het Noorden als op dinsdag 08 februari jl. zelfs op de Voorpagina van de Coevorder Courant laat Wethouder de Heer Stegen persoonlijk weten, niet voor tweeërlei uitleg vatbaar, dat we meer en meer beseffen dat we moeten beschermen wat ons uniek maakt : natuur én Cultureel Erfgoed. Dáár komen toeristen voor !!! Wat er nu nog aan schort is dat dit bewustzijn, het voortschrijdend inzicht van de Wethouder nog vertaald dient te worden naar de hedenavond voorliggende plannen voor de Weeshuisweide. In die zin is ook bij hem juist op tijd het licht gaan branden ! Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. Tijd dus voor aanpassing van hedenavond voorliggend Raadsvoorstel inzake de Weeshuisweide !

Conclusie t.a.v. voortschrijdende inzichten Wethouder de Heer S. Stegen.:

Vertaald naar voorliggend raadsvoorstel betekend dit dat de Cultuur Historisch volkomen misplaatste Berceau ingewisseld moet worden door de een volwaardige Citadelgracht (met water) die de Vestingtijd van Coevorden als geen andere toevoeging in deze omgeving van de Citadel doet herleven. Beleving daar is het om te doen ! Dat trekt toeristen van heinde en verre.

Bouwkosten Berceau.

En dan heb ik het bij dit alles nog niet eens gehad over de kosten die met de realisering van zo'n wezensvreemd bouwwerk gemoeid zijn.

Deze middelen zijn Cultuur Historisch gezien veel beter besteed aan het realiseren van de Citadelgracht als door ondergetekende aan U is voorgelegd.

Het zou zelfs vreemd zijn, de wereld in Coevorden op zijn kop, als er maar één Euro besteed zou gaan worden aan het teniet doen van de Historie van de v.m. Vesting(stad) Coevorden.

Tevens volkomen in tegenspraak met de logica die Uw gemeenteraad hanteerde bij het beschikbaar stellen van middelen om de Bentheimerpoort visueel ten toon te kunnen stellen. Wat ondergetekende overigens toejuicht !

Dekking bouwkosten Citadelgracht.

De realisatie van door ondergetekende voorgestelde Citadelgracht kan gedekt worden uit de volgende middelen :

- Middelen die bespaard worden door het achterwege laten van de Berceau.
- Bij de realisering van de 15 m1. brede Citadelgracht (3.000 m2.) in de projectlocatie (10.500 m2.) wordt 3/10,5 x kosten parkaanleg bespaard.
- Winst uit de opwekking van duurzame energie m.b.v. de aan te leggen Citadelgracht. (Één groot zonnepaneel.)

Deze berekening van de dekking van de bouwkosten m.b.t. de realisatie van de Citadelgracht zal nog uitgevoerd moeten worden op basis van de definitieve mogelijkheden en de keuzes in uitvoering die nog gemaakt moeten worden.

De toegevoegde meerwaarde ten gunste van de aantrekkelijkheid van voorgestelde Citadelgracht voor het hele centrum van Coevorden zijn echter onmogelijk in baten uit te drukken, maar wel degelijk aanwezig !

Citadel e.o. versus Bentheimerpoort.

In de laatste raadsvergadering vorig jaar, in december 2021, heeft Uw gemeenteraad na een heetgebakerde discussie met meerderheid van stemmen ingestemd met de investering in een uniek stukje historie behorend tot de oude binnenstad van Coevorden, te weten :

De blootgelegde funderingsresten van de v.m. Bentheimerpoort, inclusief de daarom heen opgegraven archeologische vondsten, tentoonstellen in een tweetal speciaal daarvoor te realiseren vitrines geïntegreerd in beide in aanbouw zijnde appartementencomplexen aan weerszijden van de Bentheimerstraat.

Nu moet U weten dat de Bentheimerpoort "pas" dateert uit begin 17^e eeuw. Het betreft een bouwkundig onderdeel uit de vestingwerken die vanaf ongeveer 1605 zijn aangelegd.

De omgeving waar wij nu over spreken kent een historie die minimaal 2,5 keer zo oud is, nl. van rond het jaar 1000 na Christus.

Ter verdediging van de route naar het Noorden van het land bevond zich t.p.v. het huidige Kasteel toen al een heuvel (Motte) met daarop een versterkt huis. Om die Motte bevond zich een ringgracht, de voorloper van de Citadelgracht rond de latere Citadel die eveneens een onderdeel was van de bouw de vestingwerken die vanaf ongeveer 1605 aangelegd zijn.

Conclusie :

Uw gemeenteraad heeft bij de Bentheimerpoort de Historie de eerste prioriteit gegeven.

Dan is het niet meer dan logisch voorliggend plan voor de herontwikkeling van de Weeshuisweide inhoudelijk te benaderen en de Historie leidend te laten zijn bij de verwezenlijking van de plannen en daar niet allemaal oneigenlijke argumenten bij te slepen om Uw eigen geweten te sussen !

Enquete.

De inwoners van Coevorden hebben dan wel mogen kiezen uit één van de drie aan hun voorgelegde Berceau's. Daarbij ontbrak de keuze voor de herbouw van de Citadelgracht zoals ondergetekende hem nu voor realisering aan Uw raad voorgelegd heeft.

Dan mogen er wel 300 stemmen uitgebracht zijn op de aangeboden Berceau's, wat op zichzelf nog maar een kleine minderheid is van het aantal inwoners van Coevorden.

Wat zouden ook die mensen kiezen als zij daarnaast de keuze hadden voor het plan van ondergetekende. Persoonlijk heb ik wel een idee wat in dat geval de uitslag zou zijn. Anders zou ik mij ook niet met hart en ziel kunnen inzetten voor de enig juiste Historische zaak voor deze locatie !

RIJKSBOUWMEESTER NL.

Na het lezen en bestuderen van deze motivatie van ondergetekende nog immer niet overtuigd van zijn gelijk ? Leg voorliggend idee van ondergetekende voor de herbouw van de Citadelgracht versus de Weeshuisweide voorzien van de Berceau maar eens ter onafhankelijke beoordeling voor aan het oordeel van onze Rijksbouwmeester Francesco Veenstra ! Durft U als bestuur dat aan ?

En wellicht is er op hetzelfde vlak ook nog een schone taak weggelegd voor de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed.

PARKEREN :

Voor het geval U als Gemeenteraad nog heroverweegt binnen onderhavige projectlocatie (Weeshuisweide) tenminste nog een aantal parkeerplaatsen te handhaven dan heeft ondergetekende daarvoor wel een idee. Een oplossing waarbij de auto's vanaf de Markt en de Backoffice van het Gemeentehuis gezien geheel aan het oog onttrokken worden. Daar kan ik U wel een schetsje voor aanleveren.

BIJLAGEN :

De Citadelgracht zoals ondergetekende die voor ogen staat, is uitgewerkt op de volgende bijlagen die U meegestuurd worden dan wel persoonlijk door ondergetekende overhandigt krijgt :

- Concept ontwerp Citadelgracht t.b.v. realisering Kasteelpark Coevorden. (10,00 m1. breed.)
- Concept ontwerp Citadelgracht t.b.v. realisering Kasteelpark Coevorden. (15,00 m1. breed.)
- Concept ontwerp Citadelgracht t.b.v. realisering Kasteelpark Coevorden. (25,00 m1. breed.)
- Doorsnede ondergronds cunet Citadelgracht van gewapend beton.
- Calculatie van de kosten per variant van 10,00 m1. breed, 15,00 m1. breed en 25,00 m1. breed.

De oppervlakte van het projectgebied in zijn totaal is 10.500 m2.

De oppervlakte in m2. van de Citadelgracht binnen het projectgebied staat in desbetreffende gracht aangeven.

De oppervlakte van het resterende gedeelte van het aansluitende Park aan de Citadelgracht staat eveneens op de tekening in het aansluitende park van desbetreffende gracht aangegeven.

Dat is altijd dus 10.500 m2 - m2. = m2.

TENSLOTTE :

Een fraai én passend spreekwoord in verband met voorliggend voorstel voor de Weeshuisweide is :

DIEGENE DIE WIL VIND EEN WEG ! DIEGENE DIE NIET WIL VIND EEN ARGUMENT !

Tenslotte nogmaals het motto van deze motivatie :

Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald !!!

Neem de juiste bestuurlijke stappen en herzie de voorliggende plannen zodanig dat recht gedaan wordt aan de rijke HISTORIE van het centrum van Coevorden, de v.m. Vesting Coevorden.

Afronding :

Ondergetekende vertrouwd erop U met het vooruitzicht op de aanstaande Gemeenteraadsverkiezingen blij verrast bent nog zo'n stemmentrekker van formaat op een presenteerblaadje van hem aangedragen te hebben gekregen.

Mocht U naar aanleiding van deze E-mail nog vragen hebben dan kunt U uiteraard te allen tijde bij ondergetekende terecht.

Bij voorbaat dank voor Uw aandacht en medewerking in dezen.

Hoogachtend,

J.M. Kranenburg

Tel. 06 – 524 60 639